

Peter Leonard Offerhaus

Soerabaja, 9 maart 1933 – Deventer, 6 mei 2019

Ridder in de Orde van Oranje-Nassau

In Memoriam

Peter Offerhaus was bescheiden en plaatste zichzelf niet op de voorgrond. Zijn lamp scheen eigenlijk onder de korenmaat. Hij was een markante en innemende persoonlijkheid en tijdens zijn studie een toegewijd LGV'er.

Wanneer hij zijn studie in 1952 begint wordt hij naar gebruik LGV lid, en op het geëigende moment bestuurslid, Assessor I. Uit dien hoofde vertegenwoordigt hij de LGV in de facultaire koepel voor de studentenverenigingen van de studierichtingen van onze faculteit. Dan al voelt Peter zich aangesproken door bestuurlijke zaken en aanvaardt hij een benoeming tot Praeses van dit bestuur.

In een van de eerste jaren van onze studie voltrekt zich in de Pyreneeën (1954) een dramatische gebeurtenis, waarbij Peter opmerkelijk doortastend optreedt. Peter is dan meeloper in de Pyreneeën. Een jaargenoot komt niet terug van het uitstapje dat hij gemaakt had. Bij uitblijven van professionele hulp begon Peter zelf een zoektocht “want er moest iets ondernomen worden”. Hij vindt de vermiste student. Die lijkt met mist en regen naast het begaanbare pad terecht te zijn gekomen en is dodelijk verongelukt. Peter neemt direct actie. Van Peter was het een huzarenstukje.

Peter's studie verloopt verder volgens het boekje. Hij kiest als afstudeerrichting Petrologie en krijgt van Professor Den Tex een studiegebied aan de Ostrand van het Belledonne massief in de Franse Alpen toegewezen. Hij volbrengt de opdracht en studeert daarop af.

Verschillende meelopers hebben bij Peter hun eerste stappen in het veld gezet. Peter blijkt een oplettende en bijna vaderlijke coach te zijn geweest.

Charley Arps vertelt hierover:

“ In de wintermaanden van 1957-1958 ontmoette ik Peter voor het eerst in Minerva. Peter was zeer geïnteresseerd om te horen hoe de studie mij beviel. Hij kwam al gauw met nuttige adviezen over de studie, over het Leidse studentenleven, en meer. Meer dan eens, net als later ook Hans Avé Lallemand en Ernst von Metsch voor een lunch bij Peter, kwam ik in de De Laet de Kanterstraat bij Peter langs. De prettige contacten maakten dat Peter ons alle drie uitnodigde mee te lopen in de Belledonne. De keus was snel gemaakt en ik heb er hele goede herinneringen aan.

Peter had in het gehucht Le Mollard aan de Eau d'Olle een heel oud huisje gehuurd. Hij had de gewoonte 's morgens vroeg uit een raampje naar buiten te kijken om te beoordelen of we naar 'boven' het veld in zouden gaan (blauwe hemel), of, als het sterk bewolkt was, dat we die dag iets anders moesten doen. Het werd ons duidelijk dat het daar in de Alpen vaak regende.

Peter werkte aan een veldkaart maar verwachtte dat ook wij onze bijdragen daaraan zouden leveren. Zo droeg Peter mij op de moeilijk bereikbare Oostelijke zijde van de Eau d'Olle (met instructies) in kaart te brengen. Dat bleek natuurlijk een hele klus.

Maar Peter streefde ook naar een meerwaarde van zijn kartering dan alleen het produceren van een geologisch-petrologische kaart. Daaraan konden Hans en ik ook een steentje bijdragen. Wij moesten alle belangrijke diaklazen meten die wij in de goed ontsloten metamorfe gesteenten tegenkwamen op weg langs de Eau d'Olle naar het dorpje van Rob van der Wart. Deze metingen verwerkte hij in diagrammen om daaruit conclusies te trekken over de tektonische processen die bij de vorming van de Belledonne een belangrijke rol zouden hebben gespeeld. De resultaten legde hij voor aan de structureel-

geoloog Douwe Boschma, stafid van Professor De Sitter. Ik kan me niet meer voor de geest halen of dit onderzoek iets opgeleverd heeft. Hoe dan ook, diaklaaspatronen stonden toen bij meer onderzoekers in de aandacht..

Alle meelopers van Peter moesten bepakt en bezakt een flinke wandeling maken om Peter in zijn dorp Le Mollard te bereiken.

Hans Avé Lallemand zei over deze eerste veldervaring het volgende: 'From the busstop I turned into a deep, narrow canyon and followed it for about 10 kms all the time with my heavy pack on my back. The walls of the canyon were steep and completely bare. I was overwhelmed'.

Tenslotte nog een bijzondere veldherinnering aan Peter. Na een velddag in de bergen werd van ons meelopers verwacht dat we samen met hem in de looppas naar beneden zouden gaan!

In het jaar dat Peter in het LGV-bestuur zitting had heeft hij bij het bestuur mijn kandidatuur voor het presidentschap van de Nederlandse Geologische Mijnbouwkundige Studenten Organisatie aan de orde gesteld. Dat was natuurlijk wel een opsteker. De organisatie van het NGMSO-congres zou twee jaar later naar Leiden komen ”.

*Peter Offerhaus (zittend) en Rob van der Wart.
Kijkend vanaf de Col des Sept Laux over hun veldgebieden aan de Oostzijde van
de Chaîne de Belledonne met op de voorgrond de vallei van Le Rivier d'Allemont.*

In 1957 sluit een aantal studenten hun gezamenlijke studiejaren af met een Auvergne excursie. Eenieder gaat hierna zijn werkstuk voor het doctoraalexamen maken. Voor ons allen wordt de excursie, mede-afsluiting van een studiefase, een echt hoogtepunt uit de studietijd. In een kleine groep hadden we interessante geologische verschijnselen bestudeerd en waren we daarnaast ontspannen met elkaar opgetrokken. Er was een harmonische groep ontstaan. Het gebeurde dat in de pauzes, toch vooral dankzij Peter O als aangever, allerlei “wise cracks” over tafel vlogen en we genoten van intelligente humor.

Deelnemers aan de Auvergne excursie september 1957.

Bovenste rij: Erno Oele, Peter Offerhaus, Hans Henkes, Paul de Groot, Staflid Lex Tobi, Rob van der Wart.

Onderste rij: Staflid Henk Koning, Erik Romijn, Richard Boersma, Peter Floor.

Wanneer Peter afstudeert moet hij nog in militaire dienst. Uit dienst ontslagen komt hij terug naar Leiden. Zoals hij het zelf beschrijft begint dan zijn loopbaan voor instellingen en adviesraden voor hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Uiteindelijk vindt hij zijn plek bij de Open Universiteit. Als geschenk uit de hemel houdt dat bovendien een verhuizing in naar Heerlen. In het huis aan de Onderste Caumer vinden veel vrienden een gastvrij onthaal. Zij mogen meegenieten van het rijke Zuid-Limburg.

Toch wordt het na Peter's pensionering tijd om opnieuw de bakens te verzetten en een laatste plek te zoeken waar Peter en Marleen met toenemende ouderdom veilig kunnen wonen. Dat werd Colmschate bij Deventer.

Ook daarheen vindt de grote kring vrienden de weg naar het huis waar je bij goede vrienden welkom bent. In een enkel geval is dat voor zo'n oude studievriend niet meer mogelijk. Peter en Marleen komen trouw met de trein naar *steppingstone* station Sassenheim. Vandaar gaan we gedrieën naar Leidschendam om Pit Pilaar op te zoeken. Tussendoor nam Peter ook nog de moeite om Pit van tijd tot tijd een briefje te schrijven. Peter, trouwe vriend.

Inmiddels breidt Peter zijn toch al brede belangstelling uit. Hij voelt zich betrokken en medeverantwoordelijk bij maatschappelijke ontwikkelingen. Daarover heeft hij een eigen visie, die hij vastlegt in een klein geschrift.

Verder in de tijd verschuift zijn aandacht en concentreert Peter zich op één diepzinnige levensvraag, "welke keuzevrijheid heeft de mens". Dat resulteert in een doorwrocht boekje "Lot of Keuze" (2007). Peter concludeert dat er wel degelijk situaties zijn waarin de mens kan/moet kiezen. Uit het boekje komt Peter als een denker naar voren. Het is een grote prestatie.

Kort voor het jaareinde van 2018 lanceerde Peter daarover nog een Engelstalig artikel "Free Will, the nuts and bolts". Nog steeds was hij naarstig op zoek naar iemand die dit levenswerk op waarde zou schatten en zou willen uitgeven. Echter zonder steun van een instituut of ingewijde kom je als 'buitenstaander' niet aan bod.

De laatste Kerstgroet die hij zijn vrienden en kennissen stuurde maakt hem tot een open boek. Alles wat hem bezig had gehouden in het afgelopen jaar passeert met commentaar de revue op een luchtige en immer positieve toon. Bewonderenswaardig, wanneer je weet wat hij al had moeten loslaten.

Erno Oele, Peter Floor en Charley Arps

9 juni 2019